

GAZETA LEKARSKA

PISMO TYGDNIOWE

POŚWIĘCONE

WSZYSTKIM GAŁĘZIOM UMIEJĘTNOŚCI LEKARSKICH,
FARMACYI I WETERYNARYI.

REDAKCYĘ GAZETY LEKARSKIEJ SKŁADAJĄ:

Dr Brodowski, Prof. Anatomii patologicznej.	Dr Neugebauer, Docent Akuszerii.
„ Girsztowt, Prof. Kliniki Chirurgicznej.	„ Piłicki, b. Prof. Anatomii praktycznej.
„ Hirschfeld, Prof. Anatomii opisowej.	„ Płaskowski, Docent Psychiatrii.
„ Łuczkiwicz, Prof. Patologii Ogólnej.	„ Wisłocki, Prof. Hygieny i Policji lekarskiej.
„ Mianowski, Prof. wysłuż. b. Rektor.	

Rok X Tom. XIX. N. 1—26.

(Od 1-go Lipca 1875 do 1-go Stycznia 1876 roku).

WARSZAWA.

W Drukarni Gazety Lekarskiej.
Ulica Ś-to-Krzyzka N-r 1343 (9 nowy).

1875.

Дозволено Цензурою.
Г. Варшава, 10 (22) Декабря 1875 г.

TREŚĆ TOMU DZIEWIĘTNASTEGO.

I. Rozprawy naukowe.

- Rozbiór chemiczny wody mineralnej (trzyprocentowej solanki) i szlamu Ciechocińskiego. Przez F. Wreden'a i A. Fuchs'a str. 33.
- O uszkodzeniach oka, z szczególnym uwzględnieniem orzeczeń sądowo-lekarskich. Przez D-ra Ferd. Arlt'a prof. w Wiedniu. Podał Dr Jan Buszek str. 65, 84, 165, 177, 305, 337.
- Przyczynek do etyologii chorób serca. Spostrzeżenia prof. Łaszkiewicz'a, podał Dr A. Skorkowski str. 72.
- Chłodne kąpiele w chorobach gorączkowych u dzieci. Przez G. Mayer'a str. 81.
- Epidemiczne zapalenie opon mózgo-rdzeniowych (*meningitis cerebro-spinalis epidemica*). Przez prof. v. Ziemssen'a str. 100, 113, 136, 149, 183, 193, 241, 264.
- O działaniu przeciwniebieskim kwasów salicylowego i benzoowego. Według doświadczeń prof. Salchow'skiego z Berlina podał Dr A. Skorkowski str. 120.
- Przyczynek do patologii i terapii raka. Przez prof. D-ra Benek'e'go str. 129, 145, 161.
- Przyczynek do nauki o działaniu kwasu karbolowego. Napisał Dr Rydygier, lekarz prakt. w Chełmnie str. 209, 225.
- Pierwszy opis choroby owiec, zwaną zgniłą wodnianką krwi. Przez M. Zalewskiego, ass. weteryn. w Płocku str. 217.
- Ogólne uwagi nad udzielaniem się księgosuszu owcom i kozom i obserwacye zebrane w tym przedmiocie w gub. Płockiej od 1864 do 1873 włącznie. Przez M. Zalewskiego asses. weteryn. str. 229, 248.
- Posocznica i ropnica chirurgiczna (*septicaemia et pyaemia*). Opisał Dr Teodor Heiman (z Płocka) str. 257, 273, 310, 325.
- O wodzie z boro-cytrynianem magnezyi. Przez D-ra A. M. Weinberg'a, właśc. Inst. Wód Mineralnych w Ogrodzie Saskim str. 289.
- O nowym sposobie leczenia zastarzałych wrzodów goleniowych przy pomocy okrawywania ich. Skreślił Dr. F. A. Janiszewski str. 401.
-

II. Postrzeżenia z praktyki lekarskiej.

- Notatki ze szpitala. Podał Dr Kazimierz Gurb'ski, lekarz szpitala starozakonnych w Płocku str. 1.
- Cynanche sublingualis s. angina Ludwigi. Spostrzeżenia D-ra Ed. Bartels, z Petersburga str. 4.
- Dwa przypadki obecności ruchomych ciał w stawie kolana (*corpora libera s. mobilia in articulatione genu*). Spostrzeżenia prof. Girsztowta str. 17 i 401.
- Przepuklina pachwinowo-mosznowa uwięziona. Podwójne nieudanie się odprowadzenia bez chloroformu i z chloroformem; odprowadzenie w pochylonym położeniu chorego, ze zgięciem kręgosłupa. Przez D-ra Perier str. 21.
- Kazuistyka. Przez D-ra A. Skorkowskiego str. 23.

II

- Dwa wypadki t. zw. *malum perforans pedis*. Przez D-ra Sonnenburg, asyst. Kliniki chirurgicznej w Strasburgu str. 41, 52.
- Tłuszczak (*lipoma*) znacznej wielkości. Postrzeżenie D-ra J. Niewodniczanskiego (z Głuchowa) str. 49.
- Nieplodność męczyzny wskutek uwięznięcia jąder (*cryptorchismus*). Przez D-ra J. Niewodniczanskiego str. 51.
- Słoniowacizna wargi sromnej większej (*elephantiasis labii pudendi majoris*). Podał Dr. K. Gurb ski, lekarz szpitala starozakonnych w Płocku str. 97.
- Czwarte sprawozdanie lekarskie z Instytutu Oftalmicznego imienia Edwarda Księcia Lubomirskiego za r. 1874. Przez D-ra med. Narkiewicza-Jodko str. 279, 293.
- Sprawozdanie (2-gie) z działalności lekarskiej szpitala ś-go Antoniego w Włocławku, za rok 1874. Podał Mieczysław Gruell, lekarz tegoż szpitala str. 321, 343, 353, 372, 385.
- Kilka spostrzeżeń nad działaniem wody z boro-cytrynianem magnezyi. Przez D-ra Seemana'a str. 359.
- Sprawozdanie VIII z czynności lekarskiej w Warszawskich zakładach dla obłąkanych za r. 1874. Napisał Dr med. A. Rothe str. 369, 407.

III. Kronika zagraniczna.

- O przetaczaniu krwi (*transfusio sanguinis*). Przez D-ra O. F. Heyfelder'a. Podał Dr. Antoni Skorkowski str. 5, 43.
- Przyczynę do nauki o słoniowaciznie (*elephantiasis arabum*) pod względem terapeutycznym i patologicznym. Przez D-ra Wernher'a w Giessen str. 8, 59, 74, 108, 122, 154, 169.
- Nowe metody, za pomocą których dostępnym się czyni pęcherz moczowy u kobiet. Przez D-ra Wildt'a. Streścił Dr St. Jerzykowski str. 24.
- Powikłania i choroby następowe durzycy powrotnej, spostrzegane w klinice Mosler'a w Greifswaldzie. Przez D-ra Haenisch'a str. 46.
- Przyczynę do rozpoznania rozszerzenia żołądka. Przez prof. Leube'go. Podał Dr St. Jerzykowski str. 56.
- Historyczno-krytyczne uwagi nad nauką o leczeniu ran. Przez D-ra R. U. Krönlein str. 88, 104.
- O zaburzeniach następnych w trzewiach przy chorobach ośrodków układu mózgo-rdzeniowego. Według prof. Charcot podał Dr A. Skorkowski str. 141.
- Rozpoznanie i miejscowe leczenie chorób żołądka i kiszek str. 188
- O przywykłym odumieraniu płodu i sztucznym porodzie przedwczesnym. Przez D-ra G. Leopolda'a, Podał Dr. St. Jerzykowski str. 204, 220.
- Nowe metody uprzystępnienia pęcherza moczowego u kobiet. Zastosowanie ich w celu rozpoznawczym i leczniczym. Przez D-ra H. Wildt'a w Gera str. 235, 299, 316.
- Rozbiór przypadłości zagrażających życiu chorego 1). Nieprzytomność. Przez D-ra Block'a str. 332, 348, 365, 381, 396.

IV. Korrespondencya.

- Z Poznania: Sprawozdanie z walnego zebrania sekcji lekarskiej Tow. Przyj. Nauk Poznaniańskiego str. 27.
- Z Görbersdorf i Karlsbrunn przez prof. D-ra Łuczkiewicz'a str. 157.
- Z Druskienik przez D-ra Jana Pileckiego str. 238.
- Z Płocka: Protokoły posiedzeń Towarzystwa lekarskiego Płockiego str. 360.
- Z Radomia: Sprawozdanie z ważniejszych wypadków czytanych na posiedzeniach Stowarzyszenia Lekarzy w Radomiu przez D-ra Suligowskiego str. 378.

V. K r y t y k a.

Pogląd na rozwój zakładu zdrojowego w Krynicy w ciągu ubiegłych lat siedemnastu (1857—1873). Skreślił Dr Zieleniewski, c. k. Lekarz zdrojowy w Krynicy. Kraków, 1875 przez prof. D-ra B. str. 200.

VI. S t a t y s t y k a.

Statystyka lekarska powiatu Grójeckiego za rok 1874. Zebrał Wł. Lipiński, lekarz tegoż powiatu str. 252, 267, 284.

VII. W i a d o m o ś c i b i e ż a c e.

Studia nad suchotami D-ra P i d o u x. Opowiedział w streszczeniu Dr A. B u c k i e w i e z
Warszawa, 1875, str. 236, 14.

Przypadek pęknięcia pęcherza moczowego, str. 16.

Niezwykła choroba, str. 16.

Szczególny wypadek cierpienia Basedowa, str. 16.

Ś. p. Dr Antoni P a w ł o w s k i, str. 31.

Poszukiwania nad zmianami czułości w chorobach skóry str. 32.

Rozdarcie przewodu piersiowego (*ductus thoracicus*), wylanie się limfy do jamy brzusznej, str. 32.

Nowy sposób leczenia dymienie kiłowych, str. 32.

Bezład strony lewej, wylew krwi w mózgu z lewej strony, str. 48.

Trzy wypadki przepukliny wątroby u noworodków, str. 48.

Mięśniak otaczający wewnętrzną powierzchnię kiszki ślepej, str. 63.

Przyczynę do kazuistyki kończystych szyszkowin, str. 63.

Przeczulica ściany piersiowej w stosunku do gruźlicy jagłowatej, str. 63.

Sporysz przeciwko cukrzycy, str. 63.

Wilk sromu, str. 63.

Wymiotnica, jako środek inhalacyjny, str. 64.

Trzecie ząbkowanie w 90-tym roku życia, str. 64.

Przyczynę do nauki o operowaniu przetok pęcherzowych, str. 64.

O podwiązywaniu tętnie przy rakach, str. 64.

Wypadek oddychania powietrzem w macicy, str. 64.

Fizykalne badanie piersiowych organów u dzieci, str. 78.

Przepis na pigułki chininowe, str. 79.

Rozczyn wodanu chloralu w oleju lub glicerynie, str. 79.

Przyczynę do kazuistyki nerwobólów stawowych, str. 79.

Gorące wstrzykiwania przy krwotokach macicznych, str. 79.

O sposobie powstawania śródtrzewnych guzów w małej miednicy, str. 80.

Podejrzewany kamień nerkowy z gwałtownymi objawami chorobnymi. Uleczenie przez próbiecze nacięcie, str. 80.

Kwas fenylowy przeciwko tasiemcowi, str. 80.

Terapeutyczne doświadczenia podczas ostatniej epidemii cholery w Monachium, str. 95.

O łagodzącym leczeniu chorób gruźlicy przyprątnej, str. 95.

O rozpęklinie odbytu, str. 96.

Chloroform w położnictwie, str. 96.

Leczenie załupka (*phimosi*), str. 112.

Kwas salicylowy w położnictwie, str. 112.

Podskórne wstrzykiwania środków przeczyszczających, str. 112.

Śnieg, jako środek czyszczący rany i tamujący krwawienie, str. 112.

O zapalnym brodawczaku, str. 112.

Przyczynę do badań nad przerywaną czynnością serca, str. 128.

- Przeciwno bólu zębów, 128.
 Dawki środków używanych do podskórnych wstrzykiwań, str. 142.
 Przyczynę do nauki o rażeniu upałem, 143.
 Podwójna pochwa, jako przeszkoda porodowa, str. 144.
 Prof. D-ra M a y e r'a Wykład chorób oczu, Warszawa, 1875, str. 160.
 Eserina przeciwko płasawicy, str. 160.
 Billroth'a i K o e n i g'a Chirurgia Ogólna i szczegółowa, str. 176.
 Działanie kalabary przy szczękoscisku i tężcu u noworodków, str. 176.
 Leczenie wymiotów u ciężarnych, str. 176.
 Kali bromatum przeciwko wiewiórowi, str. 176.
 Mięso końskie, jego higieniczne i pożywcze własności, str. 190.
 Patolog. anatomia przymiotu noworodków, str. 191.
 Swojskie wystąpienie nieżytovej żółtaczki, str. 191.
 Nocne zrywanie się dzieci, str. 191.
 Przeciwnilne działanie miąższowego wstrzykiwania kwasu karbolowego, str. 192.
 Podskórne wstrzykiwania strychniny przeciwko mimowolnemu moczeniu nocnemu, str. 192.
 Środek przeciwko zbyt niemu poceniu się nóg, 208.
 Łuszczyca języka i błony śluzowej ust, str. 224.
 Papier woskowy jako oprawa, str. 224.
 Wstrzykiwanie wody sodowej do okrężnicy, gdy jelita są zatkane, str. 224.
 Przyczynę do nauki o śródmaciecznym wstrzykiwaniu, str. 240.
 O podskórnym leczeniu niebolesnych guzów w gruczołach szyjnych, str. 256.
 Przyrodzone odziedziczone wole przy położeniu twarzowym, str. 256.
 Nieprawidłowe przyrośnięcie łożyska, str. 256.
 O cierpieniach podobnych do chorób języka, które następują skutkiem trzeciorzędowych form kiły, str. 272.
 Nerwoból uleczony rozciągnięciem nerwu, str. 288.
 Swędzenie części pleciowych, str. 288.
 Wyskok etylowy i metylowy w roślinach. Alkaloid pastinacyna, str. 288.
 Kilka uwag o działaniu morfiny, przez D-ra R y d y g i e r a, str. 298.
 Wewnętrzny krwotok u ciężarnych, str. 303.
 O przechowywaniu limfy ospowej, str. 304.
 Do nauki o wycinaniu macicy, str. 319.
 Wycięcie mięśniaka pęcherza moczowego, str. 320.
 Leczenie przepukliny żyłkowej (*varicocele*) za pomocą podskórnych pętli drutowych. str. 320.
 Nowe opatrunki ciskające przy zapalnych obrzmieniach, 336.
 Cyanek cynku i potasu w ostrym reumatyzmie, str. 336.
 Ś. p. Józef P u t e r n i c k i, str. 351.
 Termomotrya, str. 352.
 Choroby zaraźliwe ostre, str. 352.
 Przyczynę do leczenia przerostu gruczołu przyprątowego, str. 367.
 Gelsemium sempervirens, str. 383.
 Oczyszczanie kwasu salicylowego, str. 383.
 Kalendarz Lekarski na rok 1876, str. 383.
 Spokój przy chorobach piersiowych, str. 398.
 Czosnek w kokluszu, str. 399.
 Koniferyna, str. 399.
 Arsen w papierowych obiciach, str. 399.
 Jaborandi, str. 415.
-

SPIS AUTORÓW,

których prace zamieszczone są w Tomie XIX. Gaz. Lek.

1. Pr. Arlt, str. 65, 84, 165, 177, 305, 337.	21. Dr Mayer, str. 81.
2. „ B. str. 200.	22. „ Narkiewicz-Jodko, str. 279, 293.
3. Dr Bartels, str. 4	23. „ Niewodniczański, str. 49, 51, 406.
4. Pr. Beneke, str. 129, 145, 161.	24. „ Perier, str. 21.
5. Dr Block, str. 332, 348, 365, 381, 396.	24. „ Pilecki, str. 238.
6. Pr. Charcot, str. 141.	25. „ Rothe, str. 369, 407.
7. Dr Fuchs, str. 33.	26. „ Rydygier, str. 209, 225, 298.
8. Pr. Girsztowt str. 17, 402.	27. Pr. Salkowsky, str. 120.
9. Dr Gruell, str. 321, 343, 353, 372, 385.	28. Dr Seeman, str. 359.
10. „ Gurb ski, str. 1, 97.	29. „ Skorkowski, str. 23.
11. „ Haenisch, str. 46.	30. „ Sonnenburg, str. 41, 52.
12. „ Heiman, str. 257, 273, 310, 325.	31. „ Suligowski, str. 378.
13. „ Heyfelder, str. 5, 43.	32. „ Weinberg, str. 289.
14. „ Janiszewski, str 401.	33. „ Wernher, str. 8, 59, 74, 108, 122, 154, 169.
15. „ Krönlein, str. 88, 104.	34. „ Wildt, str. 24, 235, 299, 316.
16. Pr. Leube, str. 56.	35. Pr. Wreden, str. 33.
17. Dr Lipiński, str. 252, 267, 284.	36. M. Zalewski, ass. weter. str. 217, 229, 248.
18. „ Leopold, 204, 220.	37. Pr. Ziemssen, str. 100, 113 136, 149, 183, 193, 241, 264,
19. Pr. Łaskiewicz, str. 72.	
20. „ Łuczkiewicz, str. 157.	
-